

ІГРИ, В ЯКІ ГРАЄ ДЕРЖАВА.
ПРАВОНАСТУПНИЦТВО
ПАТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

LCF

Олена Волянська

Адвокат, арбітражний керуючий
Партнер Юридичної групи LCF

#УРЯДТЕХНОКРАТИВ: ПРОГРАМА ДІЯЛЬНОСТІ УРЯДУ 2019 – 2023

Ефективне
управління
державною
власністю

▶ \$50 млрд. ▶

Залучення
іноземних
інвестицій

+40%

Зростання
ВВП
за 5 років

Розвиток інфраструктури:
відкритий та конкурентний ринок залізничних
перевезень

СВІТЛЕ МАЙБУТНЄ: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРЗАЛІЗНИЦІ 2019 – 2023

На тепер:
Частка Укрзалізниці у ВВП України
2,6 %

1. Монополіст АТ «Укрзалізняця» буде розділений:
 - Оператор інфраструктури,
 - Вантажний перевізник
 - Пасажирський перевізник
1. Рівноправний доступ до залізничної інфраструктури. Конкуренція між залізничними перевізниками
2. Публічне розміщення акцій українських залізничних компаній на міжнародних біржах

Євген Кравцов

9 ч. · 🌐

[Подписатся](#) ⋮

Прощавай, остання серйозна перепона, яка заважала нам залучати великих інвесторів для модернізації Укрзалізниці. Нам тепер пряма дорога до IPO.

Вчора Укрзалізниця - Ukrzaliznytsia виключили з переліку підприємств, заборонених до приватизації. Це не аукціон, де будуть вигукувати щось на кшталт:

- Укрзалізниця продається. Хто дасть більше?

Це означає, що ми матимемо змогу залучати кошти, необхідні для імплементації стратегії розвитку від найбільших світових інвесторів. За базовим сценарієм на найближчі 5 років нам потрібно щонайменше 150 млрд грн. Витратити їх є куди)

І головне.

IPO – це наша стратегічна мета на найближчі кілька років. Це найбільш оптимальний інструмент для залучення великих обсягів інвестицій, який не створює (!!!) боргового навантаження для компанії. Плюс до цього - покращення стандартів корпоративного управління в компанії.

Так що треба готуватись до заголовків у ЗМІ: "УЗ вийшла на IPO. Найуспішніші приклади останніх років"

Vladyslav Kryklii

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЯК МИСТЕЦТВО

- 2000-2007 1. **Держінофонд в: Українська державна інноваційна компанія, в: Державна інноваційна фінансово-кредитна установа.**
Ліквідувати Фонд та його відділення, на базі ліквідованих – створити УДІК
- 3 2010 2. **Концерн «Укрспирт» (80 підприємств) в ДП «Укрспирт»**
Ліквідувати та реорганізувати шляхом приєднання та виділу майна
- 3 2010 3. **ДАК «Хліб України» (65 підприємств) в ДП «Державна продовольчо-зернова корпорація України»**
Ліквідувати дочірні підприємства. На базі ЦМК ліквідованих підприємств створити ДП
- 3 2015 4. **Національна телекомпанія України в АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України»**
Реорганізація шляхом приєднання
- 3 2017 5. **Новостворена ДП «Національна вугільна компанія» (з 19 підприємств)**
Реорганізація шляхом приєднання
- 3 2019 6. **З ДП «Енергоринок» виділено ДП «Гарантований покупець» та ДП «Оператор ринку»**
Реорганізація шляхом виділення
- 7. **Реорганізація податкової служби - постійно.**

СУМНЕ СЬОГОДЕННЯ: РЕОРГАНІЗАЦІЯ УКРЗАЛІЗНИЦІ З 2014

**Реорганізація шляхом злиття всіх підприємств залізничного транспорту –
утворення ПАТ «Укрзалізниця»**

Стаття 2 Статуту: «Товариство є правонаступником усіх прав і обов'язків Укрзалізниці та підприємств залізничного транспорту»

**Закон України «Про особливості утворення акціонерного товариства
залізничного транспорту загального користування»**

Стаття 2 «Товариство є правонаступником усіх прав і обов'язків Державної адміністрації залізничного транспорту України та підприємств залізничного транспорту»

ПИТАННЯ ПРАВОНАСТУПНИЦТВА?

Постанова Кабінету Міністрів України № 604 від 12.11.2014 р.

Майно підприємств та установ залізничного транспорту загального користування, їх структурних підрозділів, яке розміщене на тимчасово окупованій території та території проведення антитерористичної операції, не включається до переліків і зведених актів інвентаризації майна, а відображається в балансі (крім зобов'язань підприємств, які розташовані на тимчасово окупованій території) і **закріплюється в частині активів** за публічним акціонерним товариством «Українська залізниця» **на праві господарського відання** до проведення його інвентаризації та оцінки.

Якщо простіше:

Поки майно на території АТО та Криму не можна порахувати та оцінити:

- ✓ Майно не включається до актів інвентаризації та оцінки;
- ✓ ПАТ «Укрзалізниця» володіє майном на праві господарського відання;
- ✓ Майно відображається в балансі

Виключення: зобов'язання підприємств на території АР Крим (тимчасово окупована територія станом на 12.11.2014 рік)

КРЕДИТНА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЗА ПЕРЕДАВАЛЬНИМИ
АКТАМИ

Передавальний акт
ДП «Донецька залізниця» від
05.08.2015

3 577 917 000,
00 грн.

Зведений передавальний акт
ПАТ Укрзалізниця від 06.08.2015

17 553 281 000,0
0 грн.

з них на території АТО:

3 577 917 000,00 грн.

LCF

КРЕДИТНА ЗАБОРГОВАНІСТЬ У СУДОВИХ СПОРАХ

207 млн. грн

\$13,6 млн.

\$55 млн.

\$25 млн.

\$5,4 млн.

ПРОМІНВЕСТБАНК

\$200 млн.

+
114,9
млн. грн

Значні судові спори: в т.ч. ДП «Донецька залізниця»

ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ЩОДО ПРАВОНАСТУПНИЦТВА

- Правонаступництво ПАТ «Українська залізниця» стосовно ДП «Донецька залізниця» визначається спеціальним Законом та постановами № 200 та № 604, які пов'язують **перехід прав і обов'язків ДП «Донецька залізниця» до ПАТ «Українська залізниця» з інвентаризацією, складанням передавального акта та внесенням майна до статутного капіталу правонаступника.**
- Відповідно до інформації Реєстру, ДП «Донецька залізниця» перебуває у стані припинення, однак **запису про припинення у Реєстрі немає.**
- У Реєстрі наведено **інформацію про здійснення зв'язку з юридичною особою**, зокрема відомості про те, що правонаступництво ПАТ «Українська залізниця» щодо ДП «Донецька залізниця» настає згідно з Постановою № 604 після внесення майна до статутного капіталу правонаступника.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДП «ДОНЕЦЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» : УНІВЕРСАЛЬНЕ ЧИ СИНГУЛЯРНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО

Універсальне правонаступництво

- всі права
- всі обов'язки

Сингулярне правонаступництво

- окремі права / тільки права
- окремі обов'язки / тільки обов'язки

Постанова Верховного Суду від 31.05.2018 р. у справі № 910/1879/17

Реорганізація шляхом злиття може бути визначена як сукупність юридично значущих дій та прийняття юридичних актів, які спрямовані на припинення декількох суб'єктів господарювання та створення на їх базі нового, і характеризується переходом усіх прав та обов'язків суб'єктів, що реорганізуються, **в порядку універсального правонаступництва** до нового суб'єкта господарювання. Тобто, **обов'язковою умовою реорганізації юридичної особи шляхом злиття є універсальне правонаступництво за її зобов'язаннями.**

ЕУ: ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ ЩОДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПАТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» З 01.12.2015

У результаті Реорганізації **активи та зобов'язання ДП «Донецька залізниця» були передані ПАТ «Укрзалізниця»** за даними фінансової звітності залізниці станом на 30.06.2014 р.

У 2016 році більшість кредиторів ДП «Донецька залізниця» подали позови до суду з метою визнання **ПАТ «Укрзалізниця» в якості правонаступника підприємства** та стягнення боргу.

Після прийняття окремих судових рішень щодо призупинення правонаступництва, залізничні підприємства визнали це **достатнім для невизнання пов'язаних з кредитами та позиками фінансових витрат** у розмірі 486 651 тис. грн. та витрат від курсових різниць у розмірі 417 564 тис. грн.
у 2016 році

СУДОВІ
СПОРИ
БАНКІВ-
КРЕДИТОРІВ
З ДП
«ДОНЕЦЬКА
ЗАЛІЗНИЦЯ»

- +
- -
- на новий розгляд
- зупинено
- відмова в заміні правонаступника

	СУД І ІНСТАНЦІЇ	СУД АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ	ВГСУ	ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ ВЕРХОВНИЙ СУД
	 			
	 	 		
				
	 			
	 			
	 	 		

МОРАТОРІЙ:

перехідні положення Закону України «Про особливості утворення акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» введено 20.12.2016

5-1. До проведення відповідно до законодавства інвентаризації і оцінки майна підприємств залізничного транспорту, що розміщене на території проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та **затвердження передавального акта щодо цього майна Товариству як правонаступнику прав і обов'язків зазначених підприємств** встановити мораторій на звернення стягнення на активи Товариства за зобов'язаннями таких підприємств.

5-2. Мораторій на звернення стягнення на активи Товариства, встановлений згідно з пунктом 5-1 цього розділу, втрачає чинність після проведення відповідно до законодавства інвентаризації і оцінки майна підприємств залізничного транспорту, що розміщене на території проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та затвердження передавального акта щодо цього майна Товариству, але не пізніше ніж через шість місяців з дня припинення здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях та відновлення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей.

CASE STUDY: СПРАВА № 910/1879/17 УКЗАЛІЗНИЦЯ VS АТ«ОЩАДБАНК»

- АТ «ОЩАДБАНК» придбав облигації ДП «Донецька залізниця» на суму 61 млн.грн.
- Забезпечено: солідарна порука ДП «Придніпровська залізниця», ДТГО «Південно-Західна залізниця», ДП «Одеська залізниця», ДТГО «Львівська залізниця», ДП «Південна залізниця».
- Позов про стягнення заборгованості за облигаціям до ПАТ «Укрзалізниця» як до правонаступника поручителів за зобов'язання ДП «Донецька залізниця».
- Позиція ВГСУ щодо відмови у позові: **відсутність правонаступництва, у зв'язку із відсутністю в Реєстрі запису про припинення підприємств-поручителів.**
- Перегляд Верховним Судом, Постанова від 31.05.2018 (у порядку ВСУ): новий розгляд

В результаті нового розгляду судом першої та апеляційної інстанції прийнято позитивне рішення про задоволення вимог Банку

CASE STUDY: СПРАВА № 910/7702/18
УКЗАЛІЗНИЦЯ VS ПАТ«ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК
РОЗВИТКУ» (ВБР)

- 19.10.2015 Ухвалено рішення про стягнення кредитної заборгованості з ДП «Донецька залізниця» у розмірі 7,6 млн.дол.
- Ухвалою господарського суду Донецької області від 10.08.2016 замінено ДП «Донецька залізниця» на його правонаступника - ПАТ «Українська залізниця».
- 18.01.2017 Рішення виконано примусово.
- 21.06.2017 Верховний Суд України скасував ухвалу про заміну боржника.
- 21.11.2017 В порядку повороту виконання рішення суду вирішено стягнути з ПАТ «ВБР» на користь ПАТ «Українська залізниця» суму 207 млн грн.
- 28.08.2019 Верховним Судом залишено в силі рішення у справі №910/7702/18 яким зобов'язано ліквідатора ВБР включити кредиторські вимоги «Укрзалізниці» на 207 млн грн в реєстр акцептованих вимог кредиторів ВБР.

СПРАВА № 910/5953/17: ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО» ДО ПАТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ», ТРЕТЯ ОСОБА ДП «ДОНЕЦЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»

**Передача на розгляд Великої Палати Верховного Суду: необхідність відступлення від правової позиції
Верховного Суду України, (справи № 3-1586ГС16, № 3-1417ГС16, № 910/6426/16 (щодо правонаступництва)**

1. Наявність факту правонаступництва з 01.12.2015:

- визначено Статутом та Законом;
- майно ДП «Донецька залізниця» закріплено за ПАТ на праві господарського відання, про що укладено передавальний акт,
- у Реєстрі скасовано запис про відтермінування правонаступництва,
- 30.11.2015 закінчилась господарська діяльність всіх правопередників, та з 1.12.2015 розпочата господарська діяльність ПАТ (наказ №512-Ц/ОД).

2. Наявність двох виключних правових проблем:

- різні підходи до вирішення проблеми правонаступництва ПАТ Укрзалізниця;
- ДП «Донецька залізниця» не здійснює діяльність з 01.12.2015, всі активи передані ПАТ. Йде 2019 рік. Існуюча правова позиція робить непрогнозованим в часі, а отже ілюзорним, саме виконання у розумні строки будь-якого судового рішення боржником за яким є ДП «Донецька залізниця».

Велика Палата Верховного Суду: GREAT
EXPERSTATION

Ухвала від 03 липня 2019 року:
Прийнято до розгляду справу №910/5953/17

Розгляд відбудеться 24.12.2019

ДЯКУЮ!

LCF LAW GROUP

47 Volodymyrska Str., office 3. Kyiv, 01001, Ukraine

+380 44 455 88 87 / info@lcf.ua

lcf.ua